

Sygn. akt I CSK 105/15

POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa T. K.

przeciwko A. Ł.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 listopada 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 10 grudnia 2013 r., sygn. akt VI ACa 563/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powód T. K. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 grudnia 2013 r. oddalającego jego apelację od niekorzystnego dla niego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 października 2013 r. Wyrokiem tym Sąd Okręgowy oddalił powództwo o pozbawienie w wykonalności dwóch tytułów wykonawczych – w całości nakazu zapłaty z dnia 9 stycznia 2003 r. zasądzającego od T. K. na rzecz A. Ł. kwotę 24.167 zł z umownymi odsetkami w wysokości 30% miesięcznie od 1 maja 2002 r. do dnia zapłaty, alternatywnie o pozbawienia tego tytułu wykonalności w części przewidującej obowiązek i zapłaty odsetek w wysokości przekraczającej wysokość odsetek ustawowych, a niezależnie od tego pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty z dnia 18 stycznia 2005 r. zasądzającego od T. K. na rzecz A. Ł. kwotę 68.050 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości 11% miesięcznie od dnia 31 maja 2002 r. do dnia zapłaty - w części w jakiej przewiduje obowiązek zapłaty kwoty głównej przekraczającej 58.000 zł oraz odsetek od kwoty głównej w wysokości przekraczającej wysokość odsetek ustawowych, alternatywnie o pozbawienie go wykonalności w części, w jakiej przewiduje obowiązek zapłaty odsetek od kwoty głównej w wysokości przekraczającej wysokość odsetek ustawowych. Sąd wyjaśnił, że co do drugiego zestawu żądań podstawę oddalenia powództwa stanowił fakt, iż nie istnieje tytuł egzekucyjny w postaci nakazu zapłaty z dnia 18 stycznia 2005 r, ponieważ nakaz utracił moc na skutek wniesienia sprzeciwu, a sprawa została rozstrzygnięta wyrokiem z dnia 23 sierpnia 2005 r. Ponadto oba tytuły jako orzeczenia sądu, nie mogły być w postępowaniu przeciwegzekucyjnym skutecznie kwestionowane w zakresie powstania stwierdzonych nimi obowiązków (art. 840 § 1 pkt 1 *a contrario* k.p.c.). Powód tymczasem kwestionował ich merytoryczną treść w zakresie rozmiaru zasądzonych kwot i wysokości odsetek. Powód powołał się też na uchylenie się od skutków prawnych umowy pożyczki, a więc zgłosił jedynie zarzuty, które mogłyby mieć znaczenie w postępowaniach, w których wydane zostały kwestionowane tytuły, natomiast nie mieszczą się hipotezie art. 840 § 1 k.p.c. Sąd odwoławczy podzielił ustalenia faktyczne i wnioski prawne Sądu Okręgowego.

W skardze kasacyjnej opartej na obydwu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c. powód zarzucił błędne niezastosowanie art. 359 § 2 k.c. oraz naruszenie art. 840 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 w zw. z art. 233 k.p.c. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżący uzasadnił potrzebę przyjęcia i rozpatrzenia jego skargi przesłanką przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. to znaczy wystąpieniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego „polegającego na utrzymaniu w porządku prawnym czynności prawej sprzecznej z polskim porządkiem prawnym, tj. wydaniu przez sądy obu instancji orzeczeń podtrzymujących funkcjonowanie w obrocie prawnym umów pożyczek sprzecznych z normą art. 359 § 2¹ k.c., zgodnie z którą maksymalna wysokość oprocentowania wynikającego z czynności prawnej, czyli przede wszystkim z umowy, nie może być wyższa niż czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, a w przypadku umów pożyczki będących przedmiotem niniejszej skargi, normy te zostały przekroczone.” Nadto skarżący wskazał, iż jego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w zakresie w którym wydane w sprawie orzeczenia naruszają treść art. 359 § 2¹ k.c.

Powołanie się na tę przesłankę wystąpienia w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wiąże się z koniecznością wskazania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003/18/436).

Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Istotność zagadnienia powinna też wynikać z wagi przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Przesłanka ta nie występuje w sprawie, jeżeli Sąd Najwyższy w danej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego stanowiska. Co oczywiste, zagadnienie takie musi występować w sprawie, a jego rozwiązanie stanowić niezbędny krok do jej rozstrzygnięcia.

Zagadnienie przytoczone przez skarżącego nie będzie miało w ogóle wpływu na rozpoznanie skargi powoda z uwagi na fakt, iż kwestie, które wskazuje skarżący nie mogą być przedmiotem rozpoznania w niniejszym postępowaniu ze względu na limitowany zakres podstaw powództwa przeciwegzekucyjnego, do których nie należy dopuszczalność kontroli sądowego tytułu wykonawczego pod kątem prawidłowości przyjętego w nim rozstrzygnięcia. W konsekwencji problem wskazany przez powoda nie uzasadnia przyjęcia jego skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Nadto wskazać należy, iż nie jest możliwe jednoczesne wykazywanie, że w sprawie istnieje zagadnienie prawne dotyczące wykładni określonych przepisów prawa i że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona. Albo jest tak, że wykładnia danych przepisów jest prosta i w związku z tym ich naruszenie jest oczywiste, albo tak, że wykładnia rodzi istotne problemy, jednak wówczas naruszenie przepisów nie może być oczywiste (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, LEX 1770903). Oczywiście zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej przejawiającą się kwalifikowanym charakterem naruszenia przepisów prawa, prowadzącą do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca

2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910). Niniejsza skarga nie spełnia wyżej wymienionych warunków. Przytoczone przez skarżącego argumenty mające świadczyć o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej uznać należy za chybione. Art. 840 § 1 pkt. 1 k.p.c. nie upoważnia do badania, czy istnieje obowiązek stwierdzony tytułem egzekucyjnym będącym orzeczeniem Sądu i znaczenie może tu mieć jedynie wygaśnięcie zobowiązania (art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c.).

Uznać zatem należy, iż wymienione przez skarżącego podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzą. Okoliczności sprawy nie wskazują też, aby zachodziły inne przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.